

Fővárosi Ítéltábla
10.Gf.40.451/2011/4.

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. Papp János Ügyvédi Iroda által képviselt felperesnek, a Botta & Vámosi-Nagy Ügyvédi Iroda által képviselt I. rendű és a II. rendű alperes ellen kártérítés iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2011. június 14. napján kelt 10.G.40.906/2010/25. számú ítélete ellen a felperes részéről 26. sorszámon benyújtott fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését helybenhagyja;

kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű alperesnek 300.000 (háromszázezer) forint, valamint az alpereseknek együttesen 200.000 (kettőszázezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az I. rendű alperes eladóként, a II. rendű alperes vevőként 2001. július 2-án adásvételi szerződést kötött egy ... gyártmányú, 815/48 típusú tehergépjárműre, 10.461.000 forint + ÁFA vételáron.

A felperes a fenti tehergépjárműre 2001. július 2-án lízingszerződést kötött a II. rendű alperessel, 48 hónapos futamidőre, 10.840.656 forint + ÁFA díjazás ellenében.

A szerződés részét képező általános szerződési feltételek VIII. pontja a biztosításra, IX. pontja a kárfelelősségre, X. pontja a szavatosságra, XII. pontja az elszámolásra vonatkozó szabályokat tartalmazta.

A felperes által birtokba vett gépjárműben - miközben ... közúti forgalomban vett részt - 2003. május 27-én kár keletkezett; az ... rendőrhatalóság által felvett

jegyzőkönyvből kitűnően a gépjármű a motor alóli részen meggyulladt, rövid idő alatt teljesen lángra kapott, melyet a kiérkező tűzoltóság oltott el, mind a gépjármű, mind annak rakománya teljesen megsemmisült, a tűzoltóság öngyulladásaként értékelte az esetet.

A felperes a hazaszállított gépjárművet magánszakértővel megvizsgáltatta, és annak azon eredményéről, hogy a tüzet elektromos berendezés hibája okozta, 2003. július 25-én kelt levelével az I. rendű alperest értesítette, 2003. november 17-i levelében pedig a termékfelelősségre hivatkozással kérte a gyártóval történő kapcsolatfelvételt.

A gyártó 2004. július 6-án ... magánszakvéleményt szerzett be, mely szerint a tűz oka nem állapítható meg egyértelműen, egyik lehetséges ok a kipufogó berendezésre került éghető anyag meggyulladása; a ... magánszakértői véleményt feltételezésen alapulónak minősítette.

A fenti szakvéleményre hivatkozással az I. rendű alperes a felperesi kárigényt 2004. augusztus 3-án kelt levelével elutasította.

A felperes 2004. december 13-án beérkezett keresetében az 1993. évi X. törvény alapján kérte az I. rendű alperest kötelezni a bérleti díjjal azonos összegű, 13.076.250 forint kártérítés, valamint az alpereseket egyetemlegesen 8 millió forint elmaradt haszon megfizetésére, hivatkozva arra, hogy a perbeli gépjármű a szerződéskötéskor hibás volt, ennek következtében érte kár.

A per során a keresetét akként módosította, hogy a Ptk. 305. §-a és 306. § (1) bekezdés a) pontja alapján egyetemlegesen kérte kötelezni az alpereseket a gépjármű kicserélésére, egyéb kárai vonatkozásában jogfenntartó nyilatkozatot tett. Arra hivatkozással, hogy a szállítói és lízingjogviszony alanyai, továbbá a gépjármű szerződéskötéskori tulajdoni helyzete nem tisztázott, indítványozta a ...nyilvántartási Osztályának megkeresését.

Az alperesek érdemi ellenkérelmükben a kereset elutasítását kérték; álláspontjuk szerint a szerződések alanyai tisztázottak, az I. rendű alperesnél kiválasztott járműre a felperes a II. rendű alperessel kötött bérleti szerződést, melyben a lízingbeadó a felperesre engedményezte az adásvételi szerződésből fakadó szavatossági és garanciális jogait, így szavatossági igény kizárólag az I. rendű alperessel szemben érvényesíthető, amennyiben a hibás teljesítés megállapítható. A felperes bejelentését követően a gépjárművet a gyártó által felkért szakértő megvizsgálta, annak eredménye a felperes hibás teljesítésre hivatkozását nem támasztotta alá, így arra megalapozottan igényt nem támaszthat.

A II. rendű alperes viszontkereseti kérelmet terjesztett elő, melyben kérte a felperest a lízingszerződés idő előtti megszűnéséből adódó elszámolási kötelezettség alapján 4.633.717 forint - mely 2.966.450 forint bérleti díjból, 1.667.267 forint kalkulált nettó maradványértékből áll - és annak 2003. szeptember 16-tól az ÁSZF IV/2. pontja szerinti késedelmi kamata megfizetésére kötelezni, követelése összegét a 2006. július 19-én kelt 16. sorszám alatti beadványában részletezte.

A felperes a viszontkereset elutasítását kérte, arra hivatkozott, amennyiben a II. rendű alperes nem volt tulajdonosa a gépjárműnek, akkor vagy érvénytelen a szerződés, vagy létre sem jött; ténylegesen használati jogviszony keletkezett, melynek ellenértékeként a használati díj a felperes részéről már megfizetésre került. Utalt arra is, a gépjármű a baleset folytán a forgalomból kivonásra került, a jogviszony megszűnt, a káresemény következtében a szerződés lehetetlenült, annak oka nem a felperes érdekkörében merült fel.

Az elsőfokú bíróság 2009. szeptember 17. napján kelt 10.G.40.351/2005/60. számú keresetet elutasító, viszontkeresetnek helyt adó ítélete ellen a felperes fellebbezést terjesztett elő; a Fővárosi Ítéltábla 2010. április 13. napján kelt 10.Gf.40.651/2009/8. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 252. § (2) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, a per újabb tárgyalását és újabb határozat hozatalát elrendelve.

A megismételt eljárásban a felperes az alperesek pénzbeli marasztalása iránti kereseti kérelmet terjesztett elő; az I. rendű alperest 13.076.250 forint tényleges kár, az alpereseket egyetemlegesen 8.000.000 forint elmaradt haszon és járuléкаи megfizetésére kérte kötelezni, hivatkozva arra, hogy a perbeli gépjármű a szerződéskötéskor hibás volt, így ennek következtében érte kár.

Az alperesek érdemi ellenkérelmüket, a II. rendű alperes a viszontkereseti kérelmét változatlanul fenntartotta.

A felperes változatlanul a viszontkereset elutasítását kérte, hivatkozva annak tisztázása szükségességére, hogy az alperesek rendelkeztek-e a perbeli gépjármű tulajdonjogával; a II. rendű alperes részéről történő lízingbeadás feltétele volt a jármű tulajdonjogának megszerzése.

Az elsőfokú bíróság 2011. június 14. napján kelt 10.G.40.906/2010/25. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította és kötelezte, hogy 15 napon belül fizessen meg az alpereseknek egyetemlegesen 1.350.000 forint perköltséget, valamint az államnak külön felhívásra 1.800.000 forint eljárási illetéket. Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a II. rendű alperesnek 4.633.717 forintot és annak 2003. szeptember 16-tól a kifizetés napjáig járó, a mindenkori jegybanki alapkamat kétszeres szorzatának megfelelő mértékű kamatát, valamint 565.500 forint perköltséget.

Ítélete indokolásában megállapította, hogy a felperes és a II. rendű alperes között 2001. július 2-án operatív lízingszerződés jött létre; a II. rendű alperes a lízingszerződés megkötésével egyidejűleg vásárolta meg az I. rendű alperestől a perbeli gépjárművet, annak tulajdonjoga rá átszállt, a felperes részére történő birtokbaadással pedig a kárveszély a felperesre szállt.

Kifejtette az elsőfokú bíróság, a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján a felperesnek kellett az alperesek szerződésszegését bizonyítania, azt, hogy a káresemény a szerződés teljesítésekor fennálló hibára vezethető vissza. A Pp. 206. §-a a

bizonyítékok szabad mérlegelését lehetővé teszi, ez azonban nem érvényesül azon jogvitákban, amelyek megítéléséhez olyan különleges szakértelem szükséges, mellyel a bíróság nem rendelkezik. A perbeli hibás teljesítés vizsgálata igazságügyi szakértői bizonyítást igényelt; a kirendelt igazságügyi szakértő mind az alap, mind a kiegészítő szakvéleményében akként foglalt állást, hogy kétséget kizáróan nem lehet megállapítani, a gépjármű kigyulladását kiváltó ok a gépjármű átadásakor fennállt-e. Ezen szakértői megállapítás a szabad mérlegelés jogkörében eljárva sem hagyható figyelmen kívül, így az elsőfokú bíróság arra vont következtetést, hogy a felperes az őt terhelő bizonyítási kötelezettségének nem tett eleget, nem igazolta kétséget kizáróan, hogy a káreseményt kiváltó ok a teljesítéskor fennállt, ezért az alaptalan keresetet elutasította.

A viszontkereset elbírálása körében az elsőfokú bíróság megállapította, a II. rendű alperes a Pp. 190. §-a szerint okirattal bizonyította, hogy a lízingszerződés érvényesen létrejött a felperes és a II. rendű alperes között. A szerződés részét képező ÁSZF.12.5. pontja szerint a felperes köteles a II. rendű alperes kárát megtéríteni, mely az elmaradt bérleti díjak diszkontált összegéből és a bérlet tárgyának a bérleti jogviszony megszűnése esetére előzetesen kalkulált eladási árából tevődik össze. Mindebből az elsőfokú bíróság a viszontkereset megalapozottságára vont következtetést és a pénztartozás után az esedékesség időpontjától kezdődő, az ÁSZF.IV.2. pontja szerinti késedelmi kamat megfizetésére is kötelezte a felperest.

Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, melyben - tartalmilag - elsődlegesen annak részbeni megváltoztatását, alperesek keresete szerinti marasztalását, másodlagosan a hatályon kívül helyezését kérte. Álláspontja szerint a perben nem vitás tény, hogy a felperes új, kiemelkedő minőségi kategóriájú tehergépjárművet kívánt vásárolni, utóbbit támasztotta alá a jelentős vételár, és a ... márkanév azt sugallta, hogy kiemelkedő műszaki paraméterekkel rendelkező, biztonságos tehergépjárműhöz jut. A vétel jogi konstrukciója, a vételár jogcímének kifizetése számára másodlagos szempont volt. Ugyancsak nem volt vitás, hogy a per tárgyát képező gépjármű ...ban, az autópályán minden előzmény nélkül kigyulladt és leégett. A legkorábban eljárva ... magánszakértő vizsgálta meg a gépjárművet, majd az alperesek felkérésére egy ... cég a gépjármű fődarabjait leszerelte és ismeretlen helyre szállította, ezzel megghiúsították a hazai teljes körű igazságügyi szakértői bizonyítás lefolytatását.

Álláspontja szerint a bíróság által kirendelt igazságügyi szakértő az alap és a megismételt eljárásban is kétséget kizáróan azt állapította meg, hogy a gyulladás kizárólag három tényezőre vezethető vissza, ugyanakkor kizárta, hogy a leégésnek bármilyen oka lenne a fuvarszállítmány, az ugyanis éghetetlen műanyag volt. Az igazságügyi szakértő által megállapított gyulladási okok a gépjárműben lévő műszaki állapot hiányosságára vezethetők vissza, ezen kívüli ok megállapításra nem került, így a keletkező tűz külső körülményre nem vezethető vissza. Lehetséges műszaki okok: az állófűtés többszörös cseréje vagy maga a készülékben lévő hiba; a generátor primer áramkörének le- és visszaszerelése miatt bekövetkezendő műszaki ok; a műszerfaltól a motorblokkhoz vezető kábelkötegek

nem tűzbiztos vezetékben történő elvezetése, a laza kábelkötéses szorítás után a motorblokk mellett a kipufogócső közvetlen érintésével okozhatta a gyulladást. Függetlenül attól, hogy a szakértő a gyulladás okát kétséget kizáró módon nem jelölte meg, okszerűen az állapítható meg, hogy a megnevezett okok teljes körűen az eladó érdekkörébe estek, ebből logikai ok-okozati következtetéssel kizárólag az állapítható meg, hogy a perbeli gépjármű kigyulladását és megsemmisülését olyan műszaki probléma okozta, amely már a gépjármű átvételekor fennállt.

Az alperesek fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását kérték. Álláspontjuk szerint megfelelő bizonyítás lefolytatása után, annak eredménye kellő mérlegeléssel történő értékelése alapján vont következtetést az elsőfokú bíróság a kereset megalapozatlanságára. A perben döntő fontosságú alapszakvéleményben az igazságügyi szakértő azt állapította meg, nem bizonyítható és nem állapítható meg, hogy a káreseményt kiváltó ok a gépjármű átadásakor, a teljesítés időpontjában fennállt. A kiegészítő szakvélemény a gyulladást kiváltó lehetséges okok körét bővítette, azonban a szakvélemény érdemi megállapításain nem változtatott, a kiváltó ok teljesítéskori megléte, sőt maga a kiváltó ok sem ismert.

Hivatkoztak az alperesek arra, hogy a perbeli gépjárművet a felperes által felkért magánszakértő vizsgálta meg elsőként, ezt követően a gyártó által felkért külföldi szakértő, vélhetően a felperes hozzájárulásával, így alaptalan az a fellebbezési érvelés, hogy az alperesek az igazságügyi szakértői bizonyítást meghíúsították volna.

A Fővárosi Ítéltábla a jogorvoslati eljárás során a II. rendű alperes viszontkeresetének helyt adó ítéleti rendelkezés megalapozottságát nem bírálta felül, figyelemmel arra, hogy az elsőfokú bíróság határozata e körben - fellebbezés hiányában - a Pp. 228. § (4) bekezdése alapján jogerőre emelkedett.

A felperes fellebbezése nem megalapozott.

Az elsőfokú bíróság az ítéletében a fellebbezéssel érintett körben a tényállást a peres felek indítványaira figyelemmel a jogvita elbírálásához szükséges mértékben feltárta, és helytálló az abból levont jogi következtetése is.

A felperes a megismételt eljárásban változatlanul hibás teljesítésre hivatkozással támasztott követelést az alperesekkel szemben, keresetét akként módosítva, hogy a gépjármű kicserélése helyett kártérítést igényelt; az I. rendű alperest 13.076.250 forint tényleges kár, az alpereseket egyetemlegesen 8.000.000 forint elmaradt haszon és járulékai megfizetésére kérte kötelezni.

A felperes fentiek szerint érvényesített jogára, valamint a Fővárosi Ítéltábla 2010. április 13. napján kelt 10.Gf.40.651/2009/8. számú végzésében elrendelt eljárás azon eredményére figyelemmel, hogy a felperes a 2010. szeptember 21-i

tárgyaláson a korábban beszerzett igazságügyi szakértői vélemény írásbeli kiegészítését indítványozta és a szakértői díjat felhívásra előlegezte, helyesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor a hibás teljesítés vizsgálatához szükséges, a Pp. 177. § (1) bekezdése szerinti igazságügyi gépjármű műszaki szakértői bizonyítás keretében a Pp. 182. § (1) bekezdésében foglaltak megfelelő alkalmazásával a rendelkezésére álló igazságügyi szakértői vélemény írásbeli kiegészítését rendelte el 10.G.40.906/2010/11. számú végzésével.

... igazságügyi gépjármű műszaki szakértő a fenti végzés alapján eljárva 2011. március 9-én 17. sorszámon II. szakértői vélemény-kiegészítést nyújtott be, és értékelve az alperesek által rendelkezésére bocsátott, a perbeli gépjárműre vonatkozó típusbizonyítvány adatait is, nyilatkozott arról, hogy a korábbi szakvéleményét mennyiben tartja fenn, az e körben tett szakmai megállapításait az elsőfokú bíróság döntése meghozatalakor helyesen vette figyelembe, a Fővárosi Ítéltábla nem osztja felperes szakértői bizonyítás eredményének téves értékelésére vonatkozó fellebbezési érvelését, az alábbiak szerint.

A bíróság által kirendelt szakértő megállapította, hogy a becsatolt ... számú típusbizonyítvány a perbeli tehergépkocsira vonatkozik, az külön nem tartalmazza a vezetékkötegekre és annak elvezetésére vonatkozó jóváírást; a tüzesemény utáni képek alapján megállapította, hogy az elektromos vezetékek nem voltak éghetetlen védőcsőben elhelyezve, ugyanakkor páncél- és egyéb védőcsővel az „M” kategóriájú, illetve veszélyes anyagot szállító járművek (ADR) vezetékeit kell kötelezően ellátni, illetve a kipufogócsőtől minimum 100 mm-re elvezetni. A perbeli tehergépkocsi azonban „N” kategóriába tartozik, így rá a vezetékkötegek különleges tűzvédelmére említett előírás nem vonatkozik, a kirendelt szakértő arra vonatkozó szakmai megállapítást nem tett, hogy a perbeli gépjármű ne felelt volna meg a vonatkozó ... szabványoknak és előírásoknak; akként nyilatkozott, hogy a korábbi szakvéleményében leírtakat külön a becsatolt típusbizonyítvány nem változtatta meg.

A korábbi, 2007. március 23. napján kelt 26-I. sorszámu, valamint az azt kiegészítő, 2008. december 20. napján kelt 50. sorszámu szakvélemény szerint motortéri rövidzárlat a tűz legvalószínűbb oka; nem volt kizárható, hogy a vezetőfülke alatti motortérben a generátor 30-as vezetéken vagy a fülke jobboldali részén, kis keresztmetszetű vezetékein, a kipufogócső melletti vezetéken kialakult elektromos rövidzárlat volt a tűz keletkezésének az okozója, álláspontja szerint erre utaltak a jellemző vezetékvégi göbösödések, amelyeket a felperes felkérésére korábban eljárt ... szakértő, valamint a gyártó felkérésére eljárt ... szakértő fényképfelvételei dokumentáltak.

A 2011. március 9-én előterjesztett, 2011. február 25. napján kelt 17. sorszámu III. szakértői vélemény-kiegészítés - a zárlat lehetősége mellett - további két tűzkeletkezési helyet nevesít; a kirendelt szakértő szerint a ... típusú pótfűtés is - figyelemmel a valószínűleg szakember által elvégzett többszöri javításra - szintén

lehetett a tűz kiindulásának helye, továbbá nem zárta ki a szakértő annak a lehetőségét sem, hogy a tehergépkocsi motorja a perbeli káreseményt megelőzően nagyobb terhelésnek volt kitéve, és a turbófeltöltő túlmelegedésének következtében a motorház alatt lévő műanyag burkolatokat, az ott lerakódott olajat öngyulladásra készítette, álláspontja szerint utóbbit támasztja alá, hogy öngyulladást regisztrált a tűzhez kikerkező ... tűzoltóság is.

Kétségtelen, hogy a kirendelt szakértő a 17. sorszámú II. szakvélemény kiegészítésében kitért arra, hogy az öngyújtogatás nem tűnik valószínűnek és életszerűnek, műszaki szakértői szempontból az öngyújtogatás nem igazolható, továbbá az 50. sorszámú szakvélemény tartalmazza, hogy a tehergépkocsi műanyag huzalokból álló rakománya kémiai tulajdonságai alapján nem öngyulladó, hőre nem égő, csak lágyuló, így kipufogócsőre kerülése a tűz kiváltó oka nem lehetett, azonban az ugyancsak tűzkeletkezési okként nevesített turbó környezetében bekövetkező öngyulladás az üzemben tartásra vezethető vissza.

A 17. sorszámú kiegészítő szakvélemény ugyanis egyértelműen rögzíti: „Szakértői gyakorlatban közúti járműnél tűzkiváltó ok lehet még, ha a dízel üzemű tehergépkocsi motor nagyobb terhelésnek van kitéve, magasabb fordulatszámon jár folyamatosan és 20-25 perc után minden átmenet nélkül leáll, a turbóház annyira átmelegedhet, - ami nem szűnik meg a keringtetett fűtés hatására -, hogy a motortérben percek alatt olyan magas hőmérséklet alakulhat ki, ami az ott lévő műanyag burkolatokat vagy a lerakódott esetleg olajat öngyulladásra készítheti.”

A kirendelt szakértő ugyanígy azt is rögzítette, hogy a periratok tanúsága szerint a tüzesetet megelőzően a perbeli gépkocsi motorjával üzemeltetési problémák voltak, menet közben leállt, a műszerfalán hibaüzenet hibát jelzett, emelkedően haladt rakott, terhelt állapotban, ami üzem közbeni túlmelegedést természetesen okozhatott.

A kirendelt szakértő szakmai álláspontját összegző 17. sorszámú II. szakvélemény-kiegészítés tehát - a fellebbezésben előadottaktól eltérően - nem kizárólag alperesi érdekkörbe eső tűzkeletkezési okot nevesít, emellett azok között rangsort nem állít fel, így a lehetséges okok mindegyike egyforma súllyal veendő figyelembe.

A felperesi üzemben tartáshoz kapcsolódó tűz ok kizárására vezető körülmények bizonyítása a Pp. 164. § (1) bekezdése szerint a felperest terhelte volna - a kirendelt szakértő szerint a tüzet közvetlenül megelőző körülményekre, történésekre a gépjármű vezetője tudott volna nyilatkozni, tanúként meghallgatására azonban indítvány nem érkezett -, melynek nem tett eleget.

A rendelkezésre álló igazságügyi szakvélemény és annak kiegészítései egyikében sincs arra vonatkozó szakmai megállapítás, hogy a perbeli gépjármű ... szakértő által kiszerezelt és elszállított fődarabjai vizsgálata esetén az üzemben tartáshoz kapcsolható tűz ok kizárható lenne, továbbá a per nem vitás adatai szerint ezen magánszakértő az alperesek kihagyásával, közvetlenül a felperesnél, annak beleegyezésével, a gyártó felkérésére járt el, így a felperes maga felléphetett a

kiszerezelt ingók visszaadása iránt, mindezekre figyelemmel az igazságügyi szakértői bizonyítás lefolytatásának alperesi akadályozására tett fellebbezési érvelése sem foghat helyt.

A lefolytatott igazságügyi gépjármű műszaki szakértői bizonyítás eredménye nem igazolta felperes azon fellebbezési előadását, hogy logikai ok-okozati következtetéssel kizárólag az állapítható meg, hogy a perbeli gépjármű kigyulladását és megsemmisülését a gépjármű átvételekor fennállt műszaki probléma okozta, így a Ptk. 305. § (1) bekezdése szerinti hibás teljesítés kétségmentes bizonyítása hiányában helytállóan döntött az elsőfokú bíróság az arra alapított kárigény elutasításáról.

Tekintettel arra, hogy a fellebbezésben előadottak eltérő tényállás megállapítására, illetőleg eltérő jogi következtetés levonására nem adtak alapot, a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel támadott részét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 239. §- alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperesek jogorvoslati perköltsége megfizetésére, mely a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdésében foglaltak alkalmazásával, mérlegeléssel megállapított, általános forgalmi adót is tartalmazó jogi képviseleti munkadíjból áll.

Budapest, 2012. január 17.

. Bánki Horváth Mária s. k.,
a tanács elnöke

Levek Istvánné dr. s. k.,
előadó bíró

Dr. Felker László s. k.,
bíró

A kiadmány hitelül